

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/173/2024
Identifikačné číslo spisu: 7622203291
Dátum vydania rozhodnutia: 18.03.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Erika Šobichová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:7622203291.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Šobichovej a členov senátu JUDr. Denisa Vékonyho a Mgr. Petra Melichera, v spore žalobcu: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, so sídlom Bratislava, Mlynské nivy 44/a, IČO: 00 686 832, zastúpeného advokátskou kanceláriou W., W. Y. X., X..H..E., X. X. W., S. XX, G.: XX XXX XXX, proti žalovanému: H. O., narodený XX. U. XXXX, bytom O., O. XXX, zastúpenému advokátom JUDr. Ivanom Vánkom, so sídlom Košice, Floriánska 19, o zaplatenie 66.962,87 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 16C/37/2022, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 18. júna 2024 sp. zn. 5Co/89/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovaný má právo proti žalobcovi na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 21. novembra 2022 č.k. 16C/37/2022-161 zamietol žalobu žalobcu a žalovanému priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2. Na odôvodnenie svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca ako poskytovateľ nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) uzavrel s prijímateľom obec O., konajúcim prostredníctvom žalovaného ako štatutárneho zástupcu, zmluvu o poskytnutí NFP za účelom spolufinancovania realizácie projektu s názvom „Výrobné haly F. - O.“. V rámci vykonanej následnej finančnej kontroly (ďalej len „NFK“) bolo preukázané, že si prijímateľ konajúcim prostredníctvom žalovaného v rámci predložených žiadostí o platbu nárokoval preplatenie prác a materiálov, ktoré v rámci projektu neboli vôbec dodané a realizované, čím došlo k porušeniu zmluvy o poskytnutí NFP. Na základe uvedeného poskytovateľ vyčíslil nezrovnalosť s finančným dopadom pre prijímateľa a určil výšku neoprávnene poskytnutých finančných prostriedkov na sumu 416.327,98 eura. V nadväznosti na zistenie nezrovnalostí bolo začaté trestné stíhanie žalovaného ako štatutárneho zástupcu prijímateľa, ktoré trestné stíhanie bolo právoplatne skončené rozsudkom, ktorým bol žalovaný uznaný vinným zo

spáchania zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods.1 a 5 Trestného zákona a zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods.1 a 3 Trestného zákona. Súd v trestnom rozsudku určil výšku škody spôsobenej poskytovateľovi žalovaným v príčinnej súvislosti so spáchaním trestného činu subvenčného podvodu a poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev na sumu 66.962,87 eura, a žalobcu odkázal s uplatneným nárokom na náhradu škody na civilný proces. Žalobca sa v tomto konaní potom domáhal od žalovaného zaplata náhrady uvedenej škody. Žalovaný v priebehu konania vzniesol námietku premlčania uplatneného práva, ktorú súd prvej inštancie posúdil ako dôvodnú, keďže žalobca si svoje právo žalobou uplatnil až po márnom uplynutí subjektívnej dvojročnej premlčacej doby, ktorá plynie do dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Z vykonaného dokazovania bolo zistené, že konaním žalovaného ako štatutára obce nepochybne došlo k vyplácaniu peňažných prostriedkov, ktoré by inak vyplatené neboli, a tieto prostriedky predstavujú sumu, ktorú je potrebné kvalifikovať ako škodu na strane žalobcu, keďže išlo o majetkovú ujmu, ktorá vznikla na strane žalobcu v dôsledku konania žalovaného, ktoré bolo potrebné kvalifikovať ako protiprávne. Posudzujúc otázku, kedy sa žalobca ako poškodený dozvedel o výške škody a o tom, kto za škodu zodpovedá, vychádzal prvoinštančný súd z toho, že už zo Správy z následnej finančnej kontroly z 30. 09. 2012 žalobca disponoval všetkými relevantnými informáciami, z ktorých sa dal vyvodit' záver o tom, aká je výška škody (t.j. že obec konajúca prostredníctvom žalovaného ako jej starostu pri realizácii objektov, na ktorú jej boli poskytnuté prostriedky od žalobcu nevykonala práce a nedodala materiály v celkovej výške 438.239,97 eura), a tiež o tom, konkrétne ktorá fyzická osoba za škodu zodpovedá (t.j. že je to žalovaný ako starosta obce, ktorý sa uvedených pochybení ako jej štatutár dopustil a ktorý ako reálny subjekt vôľu obce navonok prejavuje). Obsah uvedenej Správy bol žalobcovi preukázateľne známy, najneskôr k 22. 08. 2013 ju mal preukázateľne k dispozícii. Nárok na náhradu škody voči žalovanému si žalobca uplatnil síce v adhéznom konaní, avšak až 10. 09. 2015. To však už bolo po uplynutí vyššie uvedenej dvojročnej premlčacej doby, a teda vyššie uplatnenie tohto nároku žalobcom 10. 09. 2015 už nemohlo spôsobiť spočívanie tejto doby v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka tak, ako to tvrdil žalobca.

3. Rozhodnutie o náhrade trov konania prvoinštančný súd odôvodnil podľa § 251, § 255 ods.1, 2, § 262 ods.2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

4. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu svojím rozsudkom z 18. júna 2024 sp. zn. 5Co/89/2023 pripustil späťvzatie žaloby v časti o zaplataenie 2.000 eur s príslušenstvom, v tejto časti rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a konanie zastavil, a v prevyšujúcej časti potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že špecifickým problémom, ktorý vzniká pri riešení otázky premlčania nároku v konaní o náhradu škody, ktorému predchádzalo adhézne konanie, je „spočívanie“ premlčania v súvislosti s uplatnením nároku na náhradu škody v trestnom konaní v zmysle § 112 Občianskeho zákonníka. Treba posúdiť, či bol nárok na náhradu škody v trestnom konaní uplatnený, či bol uplatnený riadne a či poškodený v adhéznom konaní riadne pokračoval. V tejto veci bol odvolací súd toho názoru, že žalobcovi škoda vznikla, vtedy keď finančné prostriedky boli použité v rozpore s účelom, na ktorý boli poskytnuté, t.j. 29. 09. 2008. Doručením správy (najneskôr 22. 08. 2013) z finančnej kontroly sa žalobca dozvedel o rozsahu škody, ale ešte nemohol vedieť, kto za škodu zodpovedá (žalovaný, obec, tretia osoba). Začiatok plynutia 10-ročnej objektívnej premlčacej doby sa počíta od 29. 09. 2008. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je potrebné počítať od vedomosti, ktorú žalobca nadobudol o škode, a že za ňu zodpovedá žalovaný. Zo zápisnice o výsluchu svedka P. N. W. z 10. 09. 2015, je zrejmé, že táto vypovedala pred vyšetrovateľom v trestnom konaní proti žalovanému a že dňa 19. 02. 2015 bola splnomocnená žalobcom na zastupovanie v tejto veci. Pri tomto úkone si žalobca cestou menovanej ako splnomocnenej zástupkyne voči žalovanému uplatnil nárok na náhradu škody vo výške zistených nevykonaných prác a nedodaných tovarov v celkovej výške 486.806,72 eura. Samotná skutočnosť, že menovanej žalobca udelil plnú moc na zastupovanie „v tejto

vecí“ svedčí podľa odvolacieho súdu o tom, že žalobca o škode a osobe škodcu vedel už 19. 02. 2015, t.j. minimálne v deň udelenia plnomocenstva. Odvolací súd si neosvojil tvrdenie žalobcu o tom, že kto za škodu zodpovedá sa dozvedel až z trestného rozsudku z 23. 06. 2020, lebo v tom prípade by si nemohol ani prihlásiť škodu v adhéznom konaní. Vychádzajúc z uvedeného subjektívna premlčacia doba podľa odvolacieho súdu začala plynúť 19. 02. 2015, plynula v čase od 19. 02. 2015 do 10. 09. 2015 (6 mesiacov a 16 dní) a od 11. 09. 2015 do 23. 06. 2020 bolo prerušené plynutie premlčacej doby. Plynutie lehoty pokračovalo od 24. 06. 2020 v rozsahu 17 mesiacov a 14 dní. Žalobca mal podať žalobu na súde do 04. 12. 2021 a urobil tak až 22. 06. 2022, teda oneskorene. Ak prvoinštančný súd žalobu zamietol z dôvodu premlčania nároku, rozhodol správne, aj keď odvolací súd počítal začiatok plynutia premlčacej doby od inej skutočnosti.

6. Rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania odôvodnil odvolací súd podľa § 396 ods.1 v spojení s § 255 ods.1 CSP

7. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu do výroku, ktorým odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie, podal dovolanie žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“). Jeho prípustnosť odôvodnil v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) CSP t.j. že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (písm. a)), resp. ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (písm. b)). Preto navrhol, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil.

8. Uviedol, že v prejednávanej veci je právnou otázkou, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, otázka určenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na náhradu škody žalobcu voči žalovanému podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uvedené zákonné ustanovenie viaže plynutie subjektívnej dvojročnej premlčacej doby práva na náhradu škody na podmienku vedomosti poškodeného o vzniknutej škode a o škodcovi. Pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom). Uvedený názor potvrdzuje aj ustálená judikatúra. Vedomosť o škode nemožno zamieňať iba s dozvedením sa o škodnej udalosti alebo o protiprávnom úkone, ktorým bola škoda spôsobená. Vznik škodnej udalosti je významný iba pri posudzovaní začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby (R/1984 - tu mal žalobca pravdepodobne na mysli R 3/1984 - poznámka dovolacieho súdu, R 38/1975; Z IV, s. 634 ods. 3). Premlčanie práva na náhradu škody začína plynúť až vtedy, keď sú poškodenému známe okolnosti rozhodné pre určenie celkovej výšky škody (R 122/1949). V danej veci odvolací súd určil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na náhradu škody žalobcu voči žalovanému odo dňa udelenia splnomocnenia právneho zástupcovi žalobcu na zastupovanie v trestnom konaní vedenom voči obvinenému H. O. - tu žalovanému. Podľa názoru odvolacieho súdu, žalobca mal už v tomto momente vedomosť o vzniknutej škode, jej rozsahu ako aj o zodpovednej osobe škodcu, ktoré boli dostatočné na to, aby mohol v tomto momente podať voči žalovanému žalobu na súde. Uvedeným riešením právnej otázky sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá je vyššie uvedená, keď svoje závery oprel len o predpokladanú vedomosť žalobcu o tom, že škoda vznikla, v akom rozsahu a kto za ňu zodpovedá. V prejednávanej veci, ktorá sa týka projektu financovaného z prostriedkov EÚ na základe zmlúv o poskytnutí NFP, v súvislosti s ktorými je vedené trestné konanie za trestné činy poškodzujúce finančné záujmy EÚ spáchané pri realizácii projektov, je nevyhnutné rozlišovať medzi subjektom prijímateľa a jeho zodpovednosťou za projekt a nezrovnalosti zistené pri realizácii projektu a páchatelmi trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, ktoré sú osobami odlišnými od prijímateľov NFP, a ich zodpovednosťou za škodu spôsobenú trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy EÚ, spáchaným pri realizácii projektu alebo v súvislosti s touto realizáciou. Prijímateľom je osoba, ktorej bola schválená žiadosť o poskytnutie NEP a je zmluvnou stranou poskytovateľa podľa zmluvy o poskytnutí NFP. Prijímateľ, ako zmluvná strana obchodnoprávnej zmluvy, je poskytovateľovi objektívne zodpovedný za dodržanie všetkých podmienok použitia NFP v zmluve stanovených a v prípade ich porušenia, je povinný vrátiť poskytovateľovi NFP bez ohľadu na to, či porušenie podmienok zaviniť sám, alebo tretie osoby, ktoré sa na realizácii projektu zúčastnili. V prejednávanom prípade bola prijímateľom a zmluvnou

stranou poskytovateľa obec O.. Páchateľom trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ, spáchaného pri realizácii projektu financovaného z fondov EÚ na základe zmluvy o poskytnutí NFP, môže byť akákoľvek tretia osoba, odlišná od prijímateľa, ktorá nie je s poskytovateľom v žiadnom zmluvnom ani obdobnom právnom vzťahu, ktorej konanie súvisiace s projektom naplnilo všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ. Povinnosť poskytovateľa vymáhať prostriedky NFP postihnuté trestnou činnosťou od páchatel'a trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ primárne vyplýva z Článku 325 Zmluvy o fungovaní EÚ (ďalej ako „ZFEÚ“), nariadenia Rady (ES, EURATOM) č. 2988/95 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev (ďalej ako „Nariadenie 2988/95“) a Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 o boji proti podvodom, ktoré poškadzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva (ďalej ako „Smernica o boji proti podvodom“). V prejednávanej príhode bol páchatel'om trestného činu žalovaný, ktorý bol za spáchanie zločinu subvenčného podvodu a zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev odsúdený rozsudkom súdu. Zodpovednosť žalovaného za škodu spôsobenú žalobcovi v dôsledku spáchania trestného činu nemožno bez ďalšieho stotožniť s porušením zmluvného záväzku prijímateľom zo zmluvy o poskytnutí NFP a zodpovednosťou prijímateľa z toho vyplývajúcou. Pojem škoda v prejednávanej príhode potom predstavujú prostriedky NFP vyplatené prijímateľovi na základe zmluvy o poskytnutí NFP, ktoré boli postihnuté trestnou činnosťou žalovaného a ktoré sú v jej dôsledku nepreplateľné z fondov EÚ a Slovenská republika má povinnosť ich vrátiť EÚ (čl. 38 Nariadenia Rady (ES) č. 1260/1999 z 21. júna 1999 o všeobecných ustanoveniach o štrukturálnych fondoch). Pre posúdenie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, v otázke určenia začiatku plynutia subjektívnej premieľacej doby na náhradu škody žalobcu voči žalovanému, je v prejednávanej príhode rozhodujúce určenie momentu, kedy podľa práva EÚ vzniká povinnosť členského štátu vymáhať prostriedky NFP postihnuté trestnou činnosťou od páchatel'ov trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ. Z čl. 1 ods. 2, čl. 4 ods. 3 Nariadenia 2988/95 a z čl. 3 ods. 1 Smernice o boji proti podvodom je nepochybné, že za podvod poškodzujúci finančné záujmy EÚ možno považovať len také konanie, pri ktorom je preukázaný úmysel subjektu poškodiť finančné záujmy spoločenstva, a teda pojem nezrovnalosť a pojem podvod rozhodne nemožno považovať za obsahovo totožné pojmy. V čase vznesenia obvinenia proti žalovanému existovalo len podozrenie z podvodu, nakoľko nebol preukázaný úmysel žalovaného poškodiť finančné záujmy EÚ. K preukázaniu úmyslu, ako neopomenuteľnej zložky skutkovej podstaty subjektívnej stránky trestného činu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločenstiev a subvenčného podvodu, môže dôjsť až právoplatným rozhodnutím príslušného súdu. Podozrenie z podvodu za žiadnych okolností nemožno stotožňovať s pojmom podvod poškodzujúci finančné záujmy EÚ, tak ako ho definuje Nariadenie 2988/95. Toto potvrdil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 20Bdo/55/2020 zo dňa 29. 04. 2021 konštatoval, že samotné podozrenie z podvodu na odstúpenie od zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku nestačí. Musí v danom prípade ísť o vedomosť, že došlo skutočne k takému konaniu (preukázanému spáchaniu trestného činu v súvislosti s projektom), ktoré poskytovateľovi dovoľuje odstúpiť od zmluvy. Táto skutočnosť, t.j. existencia dôvodov pre odstúpenie od zmluvy je nepochybná až na základe právoplatného rozsudku vydaného v trestnom konaní.

9. Podľa dovolateľa teda zodpovednosť páchatel'a trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ a s ňou spätá povinnosť vrátiť prostriedky NFP postihnuté trestnou činnosťou z titulu náhrady škody vyplýva priamo z európskej legislatívy a vzniká až momentom preukázania úmyslu poškodiť finančné záujmy EÚ, a teda v Slovenskej republike momentom právoplatnosti rozsudku, ktorým je obžalovaný odsúdený za spáchanie niektorého z trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, uvedených v Trestnom zákone. Za porušenie povinností podľa zmluvy o poskytnutí NFP, ktoré samé o sebe predstavuje „iba“ nezrovnalosť tak ako ju definuje článok 1 ods. 2 Nariadenia 2988/95 (teda nie podvod poškodzujúci finančné záujmy EÚ), je zodpovedný prijímateľ. Až v momente, keď tieto porušenia naplnia všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ, vrátane preukázaného úmyslu poškodiť finančné záujmy spoločenstva, nastupuje popri zodpovednosti prijímateľa za nezrovnalosť aj zodpovednosť odsúdeného páchatel'a trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ za vrátenie NFP postihnutého trestnou činnosťou, a to titulom náhrady škody spôsobenej trestným činom. Povinnosť vymáhať prostriedky postihnuté podvodom voči páchatel'ovi trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ, poskytovateľovi podľa práva EÚ vzniká až v

momente potvrdenia podvodu, t.j. v momente právoplatného odsúdenia páchatel'a za spáchanie trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ. Ak sa spáchanie trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ v súvislosti s projektom financovaným z fondov EÚ na základe zmluvy o poskytnutí NFP nepotvrdí právoplatným rozhodnutím príslušného súdu, poskytovateľ vrátenie NFP titulom náhrady škody od obvineného nevy máha, pretože za porušenie povinnosti zo zmluvy o poskytnutí NFP je zodpovedný prijímateľ, ktorý je primárne a objektívne zodpovedný za realizáciu projektu a všetky nezrovnalosti v ňom zistené, bez ohľadu na to, či boli spáchané jeho konaním, alebo konaním iných osôb, na projekte akýmkoľvek spôsobom zúčastnených. Spáchanie trestných činov pri realizácii Projektu žalovaným a porušenie zmluvnej povinnosti zo zmluvy o poskytnutí NFP prijímateľom predstavujú dve samostatné pochybenia (porušenia právnych povinností) v Projekte, ktoré má každý svoj vlastný obsah a každé vyvoláva vlastný právny následok, a to ako do obsahu, tak aj osoby zodpovedného subjektu a lehôt na jeho uplatnenie. Od momentu právoplatnosti trestného rozsudku záväzok prijímateľa na vrátenie NFP v dôsledku porušenia povinnosti podľa zmluvy o poskytnutí NFP a záväzok právoplatne odsúdeného žalovaného, ako páchatel'a trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ, na náhradu škody v rozsahu prostriedkov NFP vyplatených prijímateľovi a postihnutých trestnou činnosťou, existujú popri sebe. Moment začiatku plynutia premlčacej doby, a teda kumulatívneho splnenia podmienok podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, sa musí vždy posudzovať podľa konkrétnych skutkových okolností daného prípadu. Je v rozpore so zásadami elementárnej logiky, aby vedomosť žalobcu o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá, predchádzala vzniku zodpovednosti žalovaného, ako páchatel'a trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ za vrátenie prostriedkov NFP postihnutých trestnou činnosťou, ktorá, ako vyplýva z vyššie citovaných ustanovení právneho poriadku EÚ, je daná až momentom preukázania úmyslu subjektu poškodiť finančné záujmy spoločenstva, a teda v prejednávanej príhode momentom právoplatnosti trestného rozsudku, ktorým bol žalovaný odsúdený za trestné činy poškodzujúce finančné záujmy EÚ. Až momentom doručenia právoplatného trestného rozsudku nadobudol žalobca skutočnú vedomosť o tom, že za škodu spôsobenú trestnou činnosťou poškodzujúcou finančné záujmy EÚ, ku ktorej došlo pri realizácii projektu prijímateľa, zodpovedá žalovaný, preto až od tohto momentu začala plynúť dvojiročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody voči žalovanému. Samotný Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 1Cdo/82/2009 pripustil, že stotožnenie začiatku plynutia premlčacej doby s právoplatnosťou rozsudku vydaného v trestnej veci nie je vylúčené, ak to vyplýva zo skutkových okolností daného prípadu. Uvedená koncepcia je zároveň plne v súlade so zásadou prezumpcie neviny ako jednou zo základných zásad právneho štátu. Vzhľadom na to, že až na rozhodnutie o vine je podľa práva EÚ viazaná zodpovednosť páchatel'a trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ za vrátenie trestným činom postihnutých prostriedkov NFP, nie je zákonné požadovať vrátenie prostriedkov od páchatel'a pred tým, ako príslušný súd vyslovil vinu právoplatným odsudzujúcim rozsudkom. Odvolací súd sa teda v tejto veci odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, podľa ktorej pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, že škoda vznikla a kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej (nie len predpokladanej) vedomosti poškodeného o týchto prvkoch.

10. Okrem toho je podľa dovolateľa, vzhľadom na špecifické právne a skutkové okolnosti veci, daná prípustnosť dovolania aj podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, je otázka právneho posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na náhradu škody, spôsobenej trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy EÚ pri realizácii projektu financovaného z fondov EÚ alebo v súvislosti s ním, voči páchatel'ovi trestného činu, ktorý je osobou odlišnou od prijímateľa NFP, a teda osobou, s ktorou poskytovateľ nie je v zmluvnom ani v obdobnom právnom vzťahu. Ide teda o sekundárnu zodpovednosť za vrátenie prostriedkov NFP, ktorá nastupuje až v okamihu, keď príslušný súd potvrdí vinu páchatel'a trestnej činnosti. Do toho momentu je primárne zodpovedný za porušenie povinností zo zmluvy o poskytnutí NFP a povinnosť vrátiť NFP z toho vyplývajúcu prijímateľ ako zmluvná strana. Voči poskytovateľovi sú za to isté porušenie povinnosti de facto zodpovedné dva subjekty, avšak odlišný je právny základ a moment vzniku ich zodpovednosti, ktorý v prípade páchatel'a trestného činu nastáva až v okamihu jeho právoplatného odsúdenia za trestný čin poškodzujúci finančné záujmy EÚ, spáchaný pri realizácii projektu prijímateľa alebo v súvislosti s ním. V prípade, ak by

odvolací súd postupoval v súlade s platnými a priamo vykonateľnými aktami EÚ a právnymi predpismi Slovenskej republiky, nevyhnutne by dospel k záveru, že subjektívna premlčacia doba žalobcu, ako poskytovateľa NFP a subjektu povinného chrániť finančné záujmy EÚ všetkými dostupnými prostriedkami, na uplatnenie nároku na náhradu škody voči žalovanému, ako páchatelovi trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ, ktorý je osobou odlišnou od prijímateľa NFP a nie je zmluvnou stranou poskytovateľa, na podklade odsudzujúceho trestného rozsudku, ktorým bol žalovaný uznaný za vinného zo spáchania trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, začala plynúť až momentom doručenia trestného rozsudku žalobcovi.

11. K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý považoval toto dovolanie za nedôvodné a rozhodnutie odvolacieho súdu za zákonné a spravodlivé. Poukázal na svoje stanoviská, ktoré mal v priebehu odvolacieho konania k otázke premlčania uplatneného práva žalobcu a navrhol dovolanie žalobcu zamietnuť.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je síce prípustné, avšak nie dôvodné.

13. Žalobca odôvodnil svoje dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP. V zmysle § 421 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

14. Aby na základe dovolania podaného v zmysle § 421 ods. 1 CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

15. Pre všetky procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“ a to, ako dovolateľ túto otázku v dovolaní zadefinuje a špecifikuje. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie, ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia.

16. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický „odklon“, jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba pritom zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovisk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletinu Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovisk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986 (R 71/2018).

17. Žalobca uplatnený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP vymedzil tak, že odvolací súd sa

vo svojom napadnutom rozhodnutí odchyľil od ustálenej rozhodovacej praxe vyjadrenej v rozhodnutiach R 3/1984, R 38/1975, R 122/1949 a Zborníku č. IV, s. 634 ods.3, keď usúdil, že žalobca sa dozvedel o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá už v momente, kedy splnomocnil právneho zástupcu na svoje zastupovanie v trestnej veci žalovaného a v tom momente začala plynúť subjektívna premlčacia doba na uplatnenie jeho práva na náhradu škody. Podľa žalobcu takto odvolací súd vychádzal len z predpokladanej vedomosti žalobcu o týchto otázkach a úmyselné konanie žalovaného poškodzujúce finančné záujmy EÚ bolo preukázané až jeho odsúdením trestným rozsudkom a až týmto momentom vznikla povinnosť žalovaného za vrátenie NFP postihnutého jeho trestnou činnosťou. Až po vzniku jeho zodpovednosti, dorúčením trestného rozsudku žalobcovi, začala plynúť subjektívna premlčacia doba práva žalobcu na náhradu škody.

18. Dovolací súd sa najskôr zaoberal tým, či sú splnené predpoklady prípustnosti tejto časti dovolania žalobcu, a to najmä z toho hľadiska, či žalobca v podanom dovolaní vôbec nastolil právnu otázku, resp. ním nastolená právna otázka je takou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

19. Tu dospel dovolací súd k záveru, že otázka formulovaná dovolateľom uvedené kritériá spĺňa. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní riešil otázku, kedy začala žalobcovi plynúť subjektívna premlčacia doba v konaní uplatneného práva na náhradu škody voči žalovanému a na vyriešení tejto otázky založil odvolací súd svoje rozhodnutie o potvrdení rozsudku súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby žalobcu z dôvodu premlčania uplatneného práva. Dovolanie žalobcu je tak prípustné. Dovolací súd preto ďalej pristúpil k preskúmaniu dôvodnosti dovolania žalobcu z hľadiska správnosti riešenia tejto právnej otázky odvolacím súdom.

20. Podľa § 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

21. Podľa § 106 ods. 2 Občianskeho zákonníka, sa najneskoršie právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

22. Ako vyplýva z citovaných ustanovení § 106 Občianskeho zákonníka, pri premlčaní práva na náhradu škody je ustanovená kombinovaná premlčacia doba, a to subjektívna a objektívna. Začiatok subjektívnej i objektívnej premlčacej doby je stanovený odlišne, na sebe nezávisle, a ich plynutie a skončenie je tiež vzájomne nezávislé. Subjektívna premlčacia doba môže plynúť iba v rámci objektívnej premlčacej doby, ktorú nemožno prekročiť. Vzájomný vzťah týchto lehôt je taký, že ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí, a to aj napriek tomu, že poškodenému plynie druhá premlčacia doba.

23. Objektívna premlčacia doba je trojročná, prípadne desaťročná ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, a začína plynúť od okamihu škodnej udalosti. Subjektívna premlčacia doba je dvojročná a pre začatie jej plynutia je významný (primárny) subjektívny prvok, pozostávajúci z toho, kedy sa poškodený dozvie nielen o škode, ale sa dozvie aj to, kto za túto škodu zodpovedá. Ak nárok na náhradu škody tvorí neoddeliteľný celok, premlčacia doba začína plynúť až vtedy, keď sa poškodený dozvie celú výšku škody.

24. K otázke začatiu plynutia subjektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody existuje ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu, medzi ktorú nepochybne možno zaradiť aj rozhodnutia, na ktoré poukázal vo svojom dovolaní žalobca. V zmysle tejto rozhodovacej praxe premlčacia doba začína plynúť dňom, kedy sa poškodený skutočne (nie iba predpokladane) dozvedel o škode, nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy určitého druhu, ktorý možno natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde, a ďalej o tom, kto za škodu zodpovedá (R 38/1975). Pojem „dozvie sa o škode“ vyjadruje nielen vedomosť poškodeného o protiprávnom úkone alebo o udalosti, ktorou bola škoda spôsobená, ale aj o tom, že vznikla majetková alebo nemajetková ujma určitého druhu a rozsahu, ktorú možno natoľko objektívne vyjadriť- vyčíslieť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde (Z IV, s. 634 ods. 3). Vedomosť o

škodě nemožno zamieňať s dovedením sa iba o škodnej udalosti alebo o protiprávnom úkone, ktorými bola škoda spôsobená. Vznik škodnej udalosti je významný iba pri posudzovaní začiatku plynutia objektívnej premlčacej doby (R 3/1984). Vedomosť poškodeného o škodě sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti či s protiprávnym konaním ale ani s vedomosťou o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, t.j. o zodpovedajúcom subjekte (1Cdo/82/2009).

25. Pokiaľ ide o judikát R 122/1949, na ktorý žalobca vo svojom dovolaní tiež poukázal, tak toto rozhodnutie sa týka náhrady škody na zdraví spôsobenej pri prevádzke motorového vozidla, uplatňovanej podľa zákona č. 81/1935 Zb. z. a n. o jazde motorovými vozidlami. Dovolací súd v rozhodnutí vyslovil, že premlčanie práva na náhradu škody podľa tohoto zákona začína až po tom, čo sú poškodenému známe okolnosti pre stanovenie celkovej výšky škody a pripojením poškodeného k trestnému konaniu proti vodičovi motorového vozidla sa prerušuje premlčacia doba práva na náhradu škody proti vodičovi motorového vozidla. Vzhľadom na skutočnosť, že v prejednávanej veci dovolateľ nerozporoval správnosť záverov súdov nižších inštancií o tom, kedy sa dozvedel o škodě (nie o osobe za ňu zodpovednej) ani správnosť záveru odvolacieho súdu o spočívaní premlčania počas doby, kedy si uplatňoval právo na náhradu škody voči žalovanému v trestnom konaní, je toto rozhodnutie v danej veci pre posúdenie prípadného odklonu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu nevhodné.

26. Dovolací súd uzatvára, že začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škodě. Dovolací súd pri tom zdôrazňuje, že pri posudzovaní otázky, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného o tomto prvku (nestačí teda len možnosť dozvedieť sa o ňom). Poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá, v okamihu, kedy preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá. Nemusí však ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte (1Cdo/82/2009). Ešte inak povedané, o tom, kto za škodu zodpovedá, sa poškodený dozvie vtedy, ak obdrží informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok o osobe konkrétneho škodcu, teda akonáhle získa vedomosť o takých skutkových okolnostiach, ktoré sú rozhodné pre určenie zodpovedného subjektu. Pritom stačí, aby skutkové okolnosti, ktorými poškodený disponuje, boli spôsobilé urobiť záver o tom, kto zodpovedá za škodu, ktorá mu vznikla. Rozhodujúcim teda je, kedy sa poškodený o skutkových okolnostiach preukázateľne dozvedel, a nie či a kedy si mohol na ich základe vytvoriť právny záver o zodpovednosti určitej osoby či si overiť jej identitu. Začiatok behu subjektívnej premlčacej doby nie je závislý na tom, či a kedy si poškodený zabezpečí dostatok dôkazov alebo kedy si vytvorí pre neho priaznivejšiu procesnú situáciu k tomu, aby skutkové okolnosti, o ktorých má vedomosť, mohol v súdnom konaní preukázať. Subjektívna vedomosť poškodeného o osobe, ktorá je zodpovedná za škodu, teda nepredpokladá nespochybniteľnú istotu v určení osoby zodpovednej za vznik škody, ale vychádza sa z predpokladu, že od osoby, ktorá vie o vzniku škody, možno požadovať, aby nárok uplatnila na súde, ak má k dispozícii také informácie o okolnostiach vzniku škody, za ktorých sa javí zodpovednosť určitej konkrétnej osoby dostatočne pravdepodobná (4Cdo/110/2022).

27. Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci so zreteľom na vyššie uvedené závery vyplývajúce z jeho ustálenej rozhodovacej praxe dospel k záveru, že odvolacím súdom zvolené riešenie nastolenej otázky začiatku plynutia premlčacej doby práva na náhradu škody voči žalobcovi nie je založené na chybnom právnom posúdení.

28. Odvolací súd pri riešení uvedenej právnej otázky vychádzal z toho, že žalobca ako poskytovateľ NFP na základe zmluvy o poskytnutí NFP s obcou O. vyplatil menovanej obci ako prijímateľovi na základe troch žiadostí o platbu NFP v celkovej výške 1.515.138,36 eura; v období od 10. 08. 2012 do 02. 10. 2012 bola u prijímateľa vykonaná následná finančná kontrola, pri ktorej poskytovateľ vyčíslil nezrovnalosť s finančným dopadom pre prijímateľa a určil výšku neoprávnene poskytnutých finančných prostriedkov prijímateľovi vo výške 438.239,97 eura; 29. 01. 2015 bolo voči žalovanému ako štatutárovi obce vznesené obvinenie zo spáchania zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods.1, 5 Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2019 a zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych

spoločenstiev podľa § 261 ods.1, 3 Trestného zákona; podľa zápisnice o výsluchu svedka - poškodeného v trestnej veci žalovaného spísanej dňa 10. 09. 2015 si uvedeného dňa žalobca cestou zástupcu, ktorého splnomocnil dňa 19. 02. 2015, uplatnil voči žalovanému nárok na náhradu škody vo výške zistených nevykonaných prác a nedodaných tovarov v celkovej výške 486.806,72 eura; trestným rozsudkom z 23. 06. 2020 bol žalovaný uznaný za vinného zo spáchania uvedených zločinov. Posúdiac uvedené skutočnosti podľa § 106 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka dospel odvolací súd k záveru, že doručením správy (najneskôr 22. 08. 2013) z finančnej kontroly sa žalobca dozvedel o rozsahu škody. O tom, kto za ňu zodpovedá sa dozvedel najneskôr dňa 19. 02. 2015, kedy splnomocnil na svoje zastupovanie v trestnej veci žalovaného svojho zástupcu, ktorý potom aj v trestnom konaní voči žalovanému uplatnil dňa 10. 09. 2015 nárok na náhradu škody vo výške zistených nevykonaných prác a nedodaných tovarov v celkovej výške 486.806,72 eura. Samotná skutočnosť, že žalobca udelil zástupcovi plnú moc na zastupovanie „v tejto veci“ svedčí podľa odvolacieho súdu o tom, že žalobca o škode a osobe škodcu vedel už 19. 02. 2015, t.j. minimálne v deň udelenia plnomocenstva. Odvolací súd preto uzavrel, že subjektívna premlčacia doba práva na náhradu škody voči žalovanému začala žalobcovi plynúť 19. 02. 2015; plynula v čase od 19. 02. 2015 do 10. 09. 2015 (6 mesiacov a 16 dní) a od 11. 09. 2015 do 23. 06. 2020 bolo prerušené plynutie premlčacej doby po uplatnení práva žalobcu v trestnom konaní vedenom voči žalovanému; plynutie pokračovalo od 24. 06. 2020 v rozsahu 17 mesiacov a 14 dní. Žalobca mal podať žalobu na súde do 04. 12. 2021 a urobil tak až 22. 06. 2022, teda oneskorene, po premlčaní svojho práva.

29. Dovolací súd je toho názoru, že uvedenému posúdeniu otázky začiatku plynutia premlčacej doby práva žalobcu na náhradu škody voči žalovanému nemožno nič vytknúť a závery odvolacieho súdu sú v súlade s vyššie uvedenou ustálenou rozhodovacou praxou dovolacieho súdu.

30. Žalobca sa ako poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá (§ 106 ods. 1 Občianskeho zákonníka) najneskôr v okamihu, keď na svoje zastupovanie v trestnej veci žalovaného splnomocnil svojho zástupcu, ktorý potom v trestnom konaní v jeho mene uplatnil voči žalovanému právo na náhradu škody. Už v okamihu splnomocnenia zástupcu mal preukázateľne informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si urobil dostatočný úsudok o tom, že za škodu zodpovedá žalovaný. Vedomosť žalobcu ako poškodeného o tom, kto za škodu zodpovedá nebola naplnená len na základe prostého podozrenia, či predpokladu. V uvedenom okamihu už žalobca ako poškodený vedel, že je vedené proti žalovanému trestné stíhanie pre podozrenie zo spáchania zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, 5 Trestného zákona v znení účinnom do 31. júla 2019 a zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods.1, 3 Trestného zákona (žalovanému bolo vznesené obvinenie 29. 01. 2015), vedel, že tohto konania sa žalovaný mal dopustiť v súvislosti čerpaním NFP obcou O. a vedel aj o výške škody, ktorá bola zistená pri následnej finančnej kontrole, ktorej závery mal žalobca k dispozícii najneskôr 22. 08. 2013. V uvedenom okamihu splnomocnenia svojho zástupcu na svoje zastupovanie ako poškodeného v trestnej veci žalovaného nemusel mať žalobca ešte o osobe žalovaného ako zodpovedného subjektu absolútnu istotu, ktorú nadobudol až v momente vedomosti o právoplatnom odsúdení žalovaného v trestnom konaní. Právoplatným rozhodnutím v trestnom konaní je rozhodnuté o vine obžalovaného, ale neplatí automaticky, že až dňom, kedy trestné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá. Dátum právoplatnosti trestného rozhodnutia je závislý na procesných okolnostiach trestného konania a s vedomosťou poškodeného o škode a škodcovi priamo nesúvisí. Trestným rozsudkom (odsudzujúcim) súd len deklaruje, že obžalovaný sa dopustil činu, ktorý je v zmysle Trestného zákona trestným činom. K spáchaniu protiprávneho konania obžalovaným však už došlo predtým a ak ním bola spôsobená škoda a poškodený mal preukázane informácie o tom, že protiprávneho konania sa dopustila určitá osoba, nie je prekážkou začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody skutočnosť, že škodca ešte nebol za svoje konanie uznaný vinným trestným rozsudkom.

31. Závery odvolacieho súdu nemožno pokladať ani za nesúladne s obsahom Nariadenia Rady (ES) č. 1260/1999 z 21. júna 1999 o všeobecných ustanoveniach o štrukturálnych fondoch a Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1371 o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy Únie, prostredníctvom trestného práva, ktoré právne predpisy sa dotýkajú prejednávanej veci. Z

týchto právnych predpisov nevyplýva, že by k poškodeniu finančných záujmov Únie, a teda ku vzniku práva na náhradu takejto škody došlo až v momente, kedy je protiprávne konanie škodcu posúdené právomocným orgánom ako trestný čin. Naopak, konania poškodzujúce finančné záujmy Únie tak, ako ich definuje čl. 3 uvedeného Nariadenia, sa považujú za protiprávne, za podvod, bez ohľadu na to, či boli zavinené úmyselne alebo z nedbanlivosti. Nariadenie však členským štátom ukladá, aby takéto konanie, ak bolo spáchané úmyselne, kvalifikovali podľa vnútroštátneho právneho poriadku ako trestný čin. Povinnosť členského štátu vymáhať prostriedky NFP postihnuté podvodným konaním poškodzujúcim finančné záujmy EÚ musí členský štát vymáhať bez ohľadu na to, či takéto podvodné konanie bolo úmyselné a bolo podľa vnútroštátneho právneho poriadku klasifikované ako trestný čin a jeho páchatel bol zaň právoplatným trestným rozhodnutím uznaný vinným. Podľa čl. 4 bod 1. Nariadenia je totiž všeobecným pravidlom, že pri akejkoľvek nezrovnalosti (ktorou je podľa čl. 1 bod 2. Nariadenia akékoľvek porušenie ustanovenia práva spoločenstva vyplývajúce z konania alebo opomenutia hospodárskeho subjektu, dôsledkom čoho je alebo by bolo poškodenie všeobecného rozpočtu spoločenstiev alebo rozpočtov nimi spravovaných, buď zmenšením, alebo stratou výnosov plynúcich z vlastných zdrojov vybraných priamo v mene spoločenstiev alebo neoprávnenou výdavovou položkou) sa neprávom získaná výhoda odníme povinnosťou zaplatiť alebo vrátiť dlžné alebo neprávom získané sumy. Nemožno teda súhlasiť s názorom dovolateľa, že zodpovednosť páchatel'a trestného činu poškodzujúceho finančné záujmy EÚ a s ňou spätá povinnosť vrátiť prostriedky NFP postihnuté trestnou činnosťou z titulu náhrady škody vzniká až momentom preukázania úmyslu poškodiť finančné záujmy EÚ, a teda v Slovenskej republike momentom právoplatnosti rozsudku, ktorým je obžalovaný odsúdený za spáchanie niektorého z trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ, uvedených v Trestnom zákone.

32. Žalobca vo svojom dovolaní uplatnil ďalej aj dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, keď rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnom právnom posúdení otázky, od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá otázka doposiaľ nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená. Za takúto otázku označil otázku právneho posúdenia začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na náhradu škody spôsobenej trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy EÚ pri realizácii projektu financovaného z fondov EÚ alebo v súvislosti s ním, voči páchatel'ovi trestného činu, ktorý je osobou odlišnou od prijímateľa NFP, a teda osobou, s ktorou poskytovateľ nie je v zmluvnom ani v obdobnom právnom vzťahu.

33. Aj pre túto časť dovolania žalobcu dovolací súd skúmal najprv či sú splnené predpoklady prípustnosti tejto časti dovolania žalobcu. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Otázka nastolená dovolateľom je síce otázkou právnu, avšak je otázkou aplikácie právnych noriem na konkrétny špecifický skutkový stav danej veci. Vo všeobecnej rovine na otázku začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby práva na náhradu škody už existuje ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu (okrem iného pozri vyššie). Z nej, ako už bolo uvedené, vyplýva, že subjektívna premlčacia doba začína plynúť dňom, kedy sa poškodený skutočne (nie iba predpokladane) dozvedel o škode (v zmysle nadobudol vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy určitého druhu, ktorý možno natoľko objektívne vyčísliť v peniazoch, aby poškodený mohol svoj nárok uplatniť na súde), a ďalej o tom, kto za škodu zodpovedá (v zmysle preukázateľne získal informáciu o tých skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá, pričom nemusí ísť o nespochybniteľnú istotu o takomto zodpovedajúcom subjekte). Bez zistenia uvedených podstatných skutkových okolností - vedomosti poškodeného o rozsahu majetkovej ujmy určitého druhu, ktorý možno objektívne vyčísliť v peniazoch a jeho vedomosti o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, ktorá určitá (konkrétna) osoba za škodu zodpovedá, nemožno právnu otázku nastolenú dovolateľom riešiť. V prejednávanej veci dovolací súd preskúmal správnosť riešenia tejto otázky dovolacím súdom s ohľadom na svoju ustálenú rozhodovaciu prax a skutkové okolnosti, ktoré boli v konaní preukázané (dovolanie žalobcu z dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP). Nastolenú otázku však nemožno vyriešiť všeobecne pre všetky prípady, kedy bola škoda spôsobená trestným činom poškodzujúcim finančné záujmy EÚ pri realizácii

projektu financovaného z fondov EÚ alebo v súvislosti s ním, pretože jej vyriešenie je vždy závislé od preukázaných individuálnych okolností konkrétneho prípadu. Preto je dovolanie žalobcu v časti uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP neprípustné.

34. Keďže dovolanie žalobcu bolo v časti neprípustné a v časti síce prípustné, avšak nedôvodné, dovolací súd ho ako také podľa § 448 CSP zamietol.

35. Dovolací súd žalovanému ako úspešnému v dovolacom konaní priznal podľa § 453 ods. 1 s použitím § 255 ods. 1 CSP voči neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie v lehote do 60 dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

36. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.